

Doniyor kitobi — Yuz Yetmish Uchinchi

Papalik soyalar: “Gitlarning Papasi” ortidagi ta’sir va niyatlarni fosh etish

Jeff Pippenger

2024-04-03

“Gitlarning Papasi” nomli kitobda muallif John Cornwell Germaniyada Gitler hukmronlik qilgan paytda taxtda o’tirgan bo’lajak papaning hikoyasini uning bobosi va Rim shahridan quvib chiqarilgan Papa Piy IX bilan boshlaydi. Piy IX Rim shahridan rohiba qiyofasida qochganida, o’zi bilan olib ketgan yagona kishi bo’lajak papaning bobosi edi. Cornwell bu ikki odam o’rtasidagi yaqin munosabatni yoritadi va shundan keyin bo’lajak papaning otasi ham Katolik Cherkovining hokimiyat markazi bilan qanday bog’liq bo’lganini ko’rsatib beradi. Shu tariqa u Piy IX davridan boshlab Ikkinchi jahon urushigacha bo’lgan tarixning ijtimoiy, siyosiy va diniy muhitini ochib beradi. Tarixga berilgan bu umumiy nazar nihoyatda ma’lumotlidir.

“Papalikning o’zini yuksaltirish yo’lidagi navbatdagi qadam, o’n birinchi asrda, Papa Gregoriy VII Rim jamoatining mukammalligini e’lon qilganida tashlandi. U ilgari surgan qoidalar orasida jamoat hech qachon adashmagan va Muqaddas Yozuvlarga ko’ra hech qachon adashmasligi haqida bayonot ham bor edi. Ammo bu da’voga Muqaddas Yozuvlardan dalillar ilova qilinmadi. Mag’rur pontifik, shuningdek, imperatorlarni taxtdan tushirish qudratiga da’vo qildi va o’zi chiqargan hech bir hukmni hech kim bekor qila olmasligini, biroq boshqalarning barcha qarorlarini bekor qilish uning imtiyozi ekanini e’lon qildi.”

“Xatosizlik da’vochisining bu himoyachisining zolimona fe’l-atvorini yorqin namoyon etuvchi bir misol uning Germaniya imperatori Genrix IV ga qilgan muomalasida ko’rindi. Papaning hokimiyatini mensimaslikka jur’at qilgani uchun, bu hukmdor aforoz qilingan va taxtdan tushirilgan deb e’lon qilindi. Papalik farmoni bilan unga qarshi isyon ko’tarishga rag’batlantirilgan o’z knyazlarining uni tark etishi va tahdidlaridan dahshatga tushgan Genrix, Rim bilan yarashish zaruratini his qildi. U xotini va sodiq bir xizmatkori hamrohligida, papa oldida o’zini tahqirlash uchun, qahraton qishda Alp tog’larini oshib o’tdi. Gregoriy chekingan qal’aga yetib kelgach, u soqchilarisiz tashqi hovliga olib kirildi va u yerda qishning qattiq sovug’ida, boshi ochiq, oyoqlari yalang, ust-boshi nochor holda, papaning huzuriga kirishga ruxsat berishini kutib turdi. U uch kun davomida ro’za tutib, tavba e’tirofini qilmaguncha, pontifik unga avf berishga lutf etmadi. Hatto shundan keyin ham, bu faqat imperator saltanat nishonlarini yana taqishdan yoki shohlik hokimiyatini qayta amalga oshirishdan oldin papaning ma’qullashini kutishi sharti bilangina berildi. Va o’z g’alabasidan mag’rurlangan Gregoriy, shohlarning kibrini yer bilan yakson qilish uning burchi ekanini maqtanib aytdi.” Buyuk Kurash, 57.

Gregoriy VII “xatosizlik”ning “tarafdori” edi, biroq bu kulgili da’vo Piy IX tomonidan birinchi Vatikan Kengashida ushbu bema’ni da’vo mustahkamlangan ta’limotga aylantirilguniga qadar rasmiy ta’limot (dogma) etib e’lon qilinmagan edi. Bu ta’limot 1870-yil 18-iyulda, yuz qirq to’rt ming kishining birinchi umidsizligidan roppa-rosa bir yuz ellik yil oldin qabul qilindi.

Tarixga oid ma'lumotli jihat shundaki, Piy IX birinchi Vatikan Kengashini tashkil etib, o'zining xatosizlik haqidagi ta'limotini joriy qilganida, uning bunga undovchi sababi "modernizm" deb atalgan narsaga bo'lgan nafratidan kelib chiqqan edi. Bu, papa Muqaddas Kitob ta'limotlarini belgilashda xato qilishi mumkin emas, degan g'oyaga asoslanmagan edi; aksincha, bu Fransuz inqilobi keltirib chiqargan ta'sirga qarshi papalik muxolifatining himoyasi edi. Bu, oxir-oqibat Kommunistizm nomi bilan ma'lum bo'ladigan narsaga qarshi qaratilgan edi.

Fransuz inqilobi Yevropa xalqlarining hukmronlik tuzilmasida to'ntarish yasadi; bunda papalik bo'lgan monarxiyaga nisbatan alohida nafrat namoyon bo'ldi. Piy IXni va uning o'ng qo'lini vaqtincha Rimdan haydab chiqargan hodisa Italiya respublikachilarining qo'zg'oloni edi. Fransuz inqilobi yuzaga keltirgan turli falsafalar orqali ifodalangan "modernizm" Piy IXning ashaddiy dushmani edi, va uning xatosizlik haqidagi ta'limoti papani Fransuz inqilobi keltirib chiqargan modernistik g'oyalarga qarshi ilgari surgan har bir da'vosini qo'llab-quvvatlash uchun mo'ljallangan edi.

Doniyor kitobining o'n birinchi bobi, qirqinchi oyat 1798-yilda janub podshohi (ateistik Fransiya) shimol podshohiga (papalikka) halokatli jarohat yetkazganini ko'rsatadi.

Piy IX ning xatosizlik haqidagi ta'limoti Doniyor kitobining o'n birinchi bobidagi qirqinchi oyatda tasvirlangan urush bilan bog'liq edi, va 1869 yilning oxirgi qismidan keyingi yilgacha Piy IX papaning katolitsizmning boshi ekani hamda 533 yilda Yustinianning farmoni bilan e'lon qilinganidek, katolitsizm barcha cherkovlarning boshi ekani tasdiqlanishi maqsadida Vatikan I nomi bilan ma'lum bo'lgan birinchi Vatikan Kengashini chaqirdi.

Ikkinchi Vatikan Kengashi, shuningdek Vatikan II nomi bilan ham tanilgan, 1962 yildan 1965 yilgacha bo'lib o'tdi. U Katolik Cherkovi tarixidagi burilish nuqtasi bo'lgan voqea hamda zamonaviy davrdagi eng muhim ekumenik kengashlardan biri edi. Kengash Papa Ioann XXIII rahbarligi ostida chaqirildi va Ioann XXIII 1963 yilda vafot etganidan so'ng, Papa Pavel VI pontifikati davrida davom ettirildi. Bu ikki kengash o'rtasidagi aniq farqni e'tirof etish muhimdir.

Birinchi kengash papaning "primat" deb ataladigan maqomini belgilashi kerak edi; bu, papaning Jamoatning oliy hukmdori, ta'limotchisi va cho'poni ekanini, hamda imon ta'limotlarini saqlash va sharhlash uchun mas'ul ekanini anglatadi. Uning hokimiyati dogmalarni belgilash, ta'limotga oid farmonlar chiqarish va imon hamda axloq masalalarida papa xatosizligi deb ataladigan vakolatli bayonotlar berishdan iborat edi. Bu, shuningdek, papaning butunjahon jamoati ustidan yurisdiksiya hokimiyatini, jumladan episkoplarni tayinlash, sakramentlarni tartibga solish va jamoat boshqaruvini idora etish vakolatini ham o'z ichiga oladi.

Ikkinchi kengash jamoatni ekumenik bir tuzilmaga yo'naltirishi kerak edi. Kengashlar o'zaro mutlaqo qarama-qarshi takliflar edi. Konservativ birinchi kengashga liberal ikkinchi kengash zid qo'yildi. Bu ikki fraksiya tun bilan kunchalik farq qilardi, va Fotimaning uch siri bilan bog'lanadigan bashorat ichki urushni aniqlik bilan aynan shu ikki kengash orqali ifodalangan holda ko'rsatadi.

Bu bashorat Pius IX timsolida ifodalangan ustunlikni saqlab qoladigan bir toifani “oq papa”, “yaxshi papa” yoki “yaxshi episkop” deb ataladigan narsa bilan ifodalanganini, Vatikan II bilan bog‘liq bo‘lgan boshqa toifa esa “qora papa”, “yomon papa” yoki “yomon episkop” bilan ifodalanganini ko‘rsatadi. Bu ikki siyosiy tushunchaning qarama-qarshiligi Portugaliyaning Fatima shahridagi Fatima mo‘jizasi ziyoratgohiga borganingizda namoyon bo‘ladi. Ichkariga kirishda yo‘lak bir tomonda qora papaning haykali, boshqa tomonda esa oq papaning haykali orasidan o‘tadigan qilib joylashtirilgan.

Shunday qilib, kitob “Gitlarning papasi” deb ta’riflaydigan shaxsga oxir-oqibat aylangan o‘sha insonning merosining bir qismi shundan iborat bo‘ladiki, uning ildizlari modernizm (janub shohi) bilan papalik ustuvorligi (shimol shohi) o‘rtasidagi kurashga chirmashib ketgandir.

Shuni anglash kerakki, biz ko‘rib chiqayotgan kitobning muallifi katolik cherkovida yaxshi maqomga ega bo‘lgan katolik edi va u kitobni yozishdan ko‘zlagan maqsad, Ikkinchi jahon urushi davrida hukmronlik qilgan papaning Gitlerni, natsistlarni qo‘llab-quvvatlagani yoki yahudiylarga va boshqalarga qarshi sodir etilgan holokostda biror aybdorligi bo‘lgani haqidagi da’voga oydinlik kiritish edi. Cornwell Pius XII ning bobosiga — Vatikan I kengashini tayinlagan o‘ng qo‘liga — murojaat qilganida, janub va shimol shohlari o‘rtasidagi kurash tarixi aynan o‘sha tarixning o‘zida namoyon bo‘lmoqda. “Republicanism” inqilobi Italiyaga yetib kelganida, qariyb bir yil davomida italiyaliklar Pius IX ni Rim shahridan haydab chiqardilar, va o‘shandan buyon, u qaytib kelganidan keyin ham, papalik ixtiyorida bo‘lgan barcha mulk atigi bir yuz o‘n akr yer bo‘lib, u Vatican City nomi bilan tanilgan.

Uning Vatikanga qayta olgan yagona yo‘li fransuz qo‘shinlari yordami va badnom yahudiy bankirlari bo‘lgan Rotshildlardan olingan qarz tufayli edi. Ikkinchi jahon urushi davridagi qirg‘in paytida papalikning sherikligini oqilona anglash uchun, Masihning xochga mixlanishidan beri Yevropaning yahudiylarga bo‘lgan munosabati haqida ayrim asosiy tushunchalarga ega bo‘lish talab etiladi. Kitob antisemitizm va irqchilik ikki xil munosabat ekanini ilgari surib, Gitlarning yahudiylarga bo‘lgan nafrati irqchilikka asoslangan edi, deb ta’kidlaydi, chunki Hitler yahudiylarni insonlarning quyi bir toifasi deb bilar edi; holbuki, antisemitizm yahudiylardan Xudoni o‘ldirganliklari uchun nafratlanish edi. Ular bir xil narsa bo‘ladimi yoki bu ikkisi o‘rtasida chindan ham farq bormi, bundan qat’i nazar, yahudiylarning ayanchli ahvolini anglashga arziydi.

Masalan, bugungi Amerikada “getto” so‘zi ishlatilsa, ko‘pchilik uni shaharning qashshoq, xarob holga kelgan qismi ta’rifi deb o‘ylaydi. Ammo “getto” atamasi dastlab shaharning, ayniqsa Italiya, Venetsiyadagi, yahudiylar O‘rta asrlar davomida yashashga majbur etilgan bir qismini anglatgan. Birinchi getto 1516-yilda Venetsiyada tashkil etilgan bo‘lib, o‘sha paytda Venetsiya Respublikasi yahudiylarni shaharning “geto nuovo” (yangi quyish zavodi) deb nomlangan maxsus hududida yashashga majbur qilgan; keyinchalik bu joy “getto” nomi bilan tanilgan.

Yevropada O‘rta asrlar davomida yahudiylarning qayerda yashashi mumkinligi, shuningdek ular shug‘ullanishiga ruxsat etilgan kasb-hunarlar cheklab qo‘yilgan edi. Bu cheklovlar antisemitizmning qadimgi ta’rifiga asoslangan bo‘lib, unga ko‘ra yahudiylar Xudoni o‘ldirgan, degan e’tiqod mavjud edi va ularning keyingi barcha muammolari ham o‘z xatti-harakatlari tufayli

o‘z boshlariga tushgan, deb qaralardi.

O‘rta asrlarda nasroniylar qarzga pul bera olmasliklari yoki qarz uchun foiz ololmasliklari haqidagi an‘ana qaror topgan edi. Yahudiylar bu cheklovdan ozod etilgan edilar va qarzga pul berish yahudiylarga bajarishga ruxsat etilgan kasblardan biriga aylandi. Rotshildlar oilasi kabi yahudiy bankirlari, ularga qaysi kasblarni bajarishga ruxsat etilishi borasidagi huquqiy cheklovlar natijasida, pul ayirboshlovchilar bo‘lib qoldilar. Piy IX Vatikanga qaytish uchun mablag‘ga muhtoj bo‘lganida, endi Rim shahrini boshqarmayotganidan tug‘ilgan ranjishi pul so‘rab yahudiylarga murojaat qilish zarurati tufayli yanada kuchaydi.

Rimdan haydab chiqarilishidan oldin Piy IX yahudiylar va cherkovning yahudiylarga munosabati borasida go‘yo ikki lagerdan birida turgandek ko‘ringan edi. Bu ikki lagerdan biri, yahudiylar bilan nima sodir bo‘lmasin, ular shunchaki o‘zlariga loyiq bo‘lgan narsani olayaptilar, deb ishonuvchilardan iborat edi; ikkinchisi esa yahudiylarga nisbatan biroz rahm-shafqat ko‘rsatishga moyil edi. Piy IX haydab chiqarilgach Vatikanga qaytganida, surgunidan avval ba‘zan namoyon etgan rahm-shafqatni endi hech qachon namoyon etmadi. Surgunidan oldin u Rim shahridagi gettoni yopgan edi, ammo qaytib kelganidan so‘ng gettoni qayta tikladi va moliyaviy yo‘qotishlarini qoplash uchun yahudiylarga soliq sola boshladi.

Papa Piy IX ning o‘ng qo‘li Gitlarning papasining bobosi Markantonio Pachelli edi. U papalikni qo‘llab-quvvatlagan advokatlarning maxsus tabaqasiga mansub advokat edi. Uning o‘g‘li ham, keyinchalik Gitlarning papasi bo‘ladigan nabirasi ham ayni o‘sha elita advokatlar tabaqasiga kirdi. Kitob Evgenio Pachellining bobosi, otasi, shuningdek uning yoshlik yillari va ta‘limi tarixini bayon etib chiqqach, Pachelli papalik uchun ish boshlaganida egallagan lavozimga murojaat qiladi. Elita papalik advokatlari naslidan bo‘lgan advokat sifatida u konkordatlar deb ataladigan shartnomalarga ixtisoslashgan bo‘limga rahbar etib tayinlandi. 1901 yilda Pachelli Papalik Davlat kotibiyati idorasiga olib kirildi.

Pacelli xalqlarga elchi bo‘ldi. Bashorat nuqtayi nazaridan Pacelli papalik bilan yer yuzidagi shohlarning zinosini yakuniga yetkazgan huquqiy aloqa nuqtasiga aylandi. 1903-yilda Piy X papa sifatida toj kiydi. Darhol u “nisbiylik va skeptitsizm”ni yuzaga keltirgan “aqliy zahar”ga hujum qila boshladi. Piy Xning “modernizm”ni yo‘q qilishga qaratilgan sa‘y-harakatini boshqargan shaxs Umberto Benigni edi; u Pacelli bilan bir idorada ishlagan. Benigni bir safar jahonga mashhur tarixchilardan iborat bir guruh haqida shunday degan edi: ular shunday odamlarki, ular uchun “tarix uzluksiz, umidsiz qayt qilishga bo‘lgan urinishdan boshqa narsa emas. Bunday turdagi inson uchun faqat bitta davo bor: inkvizitsiya!” Benignining nazarida, Fransuz inqilobidan kelib chiqqan g‘oyalarga har qanday hamdardlik bildirgan tarixchi qatl etilishi kerak edi.

Rasmiy jihatdan, Benigni papalikning tashviqot vazirligini boshqargan edi, biroq norasmiy ravishda u janub shohi bilan boshlangan “modernizm”ga biror darajada xayrixohlik bildirgan har qanday katoliklarni aniqlash uchun mo‘ljallangan maxfiy josuslik tarmog‘ini ham boshqargan. Nihoyat, 1910 yilda uning faoliyati papalik xodimlarini Antimodernistik qasamyod deb ataladigan qasamyodni ichishga majbur etuvchi ko‘rsatmaning ishlab chiqilishiga olib keldi. U hanuz kuchda qolmoqda. Vatikanda ishga qabul qilinish uchun siz modernistik g‘oyalarga, bugun biz

kommunistik g'oyalari deb ataydigan g'oyalarga nisbatan nafratga qasamyod qilishingiz kerak.

Cronwell kitobining qisqacha bayonida, titullarida shunday deyiladi: "Asrning birinchi o'n yilligida Pacelli, Vatikaning iste'dodli yosh huquqshunosi sifatida, papa hokimiyatining misli ko'rilmagan mafkurasini shakllantirishga yordam berdi; 1920-yillar davomida esa Germaniyada hokimiyatni o'rnatish uchun makkorlik va shantajdan foydalandi. 1933-yilda Gitler uning muzokara olib borish uchun mukammal hamkoriga aylandi va katoliklarning ijtimoiy hamda siyosiy faoliyatdan chekinishi evaziga Katolik cherkoviga diniy va ta'limiy imtiyozlar bergan konkordat tuzildi. Rim tomonidan majburan yuklatilgan siyosiy katoliklikning bu 'ixtiyoriy' voz kechishi natsizmning yuksalishiga ko'maklashdi."

1933-yil 14-iyuldagi Vazirlar Mahkamasi yig'ilishida Adolph Hitler o'sha oyning o'zidayoq Pacelli natsistlar bilan tuzgan konkordat Germaniyaga "xalqaro yahudiylikka qarshi avj olib borayotgan kurashda ... ishonch maydoni" yaratib bergani haqidagi fikrini bildirdi.

Kornuellning kitobi, Germaniya aholisi ko'pchilik jihatdan katoliklardan iborat bo'lgani uchun, Gitlarning hokimiyatga ko'tarilishiga Pakelli asosiy sabab bo'lganini ko'rsatuvchi dalillarni qabul qilishni rad etgan katoliklar tomonidan yaxshi kutib olinmadi. Pakelli 1933 yildan boshlab katolik nashriyoti, katolik axborot agentliklari va katolik maktablarining Gitlarning yo'nalishi haqida biror narsa aytishiga yo'l qo'ymaydigan bir kelishuv tuzgan edi. Kitob Pakellining yaqqol anti-semitik moyilligini kuzatib boradi; u keyinchalik Ikkinchi jahon urushi davrida papa bo'ldi. Kitob asosida, nihoyatda ishonchli tarixiy manbalardan kamida uchta jihatni aniqlash mumkin.

Birinchisi — Daniyel kitobining o'n birinchi bobida tasvirlangan shimol podshohi bilan janub podshohi o'rtasidagi urushdir. Bu urushda dushman tomonlar katolitsizm va ateizm, papa va Kommunizmdir. Yana bir jihati shundaki, papa Ikkinchi jahon urushi davrida ateizmga qarshi o'zining vakil qo'shini sifatida natsizmdan foydalangan bo'lsa, xuddi shuningdek 1989 yilda SSSR ateizmiga qarshi o'zining vakil qo'shini sifatida murtad protestantizmdan foydalandi. Kitob, shuningdek, Fotimada yuz bergan mo'jizadan kelib chiqqan shaytoniy xabarlar orqali ifodalangan ichki va tashqi bashoratli tuzilmani ham aniqlab beradi.

Doniyorning o'n birinchi bobining o'n bir va o'n ikkinchi oyatlarida ifodalangan Rafiya chegara urushi, hozir Ukrainada kechayotgan chegara urushini ifodalaydi. Qadimgi urush qizg'in urush edi; ikkinchisi esa ikkinchi proksi urush bo'lib, unda proksi qo'shinlar o'limga olib boruvchi to'qnashuvda ishtirok etmoqda. Rafiya bu chegara urushini shimol shohi bilan janub shohi o'rtasidagi urush sifatida belgilaydi, ammo bashorat shuni o'rgatadiki, yaqin orada keladigan Yakshanba qonunigacha, Tirning fohishasi unutilgan, Izebel Samariyada, va Hirodiyaning o'zi Hirodning tug'ilgan kun bazmiga bormagan. Shimol shohining ushbu hozirgi tarixdagi roli haqidagi o'sha uch guvohlik shundan iboratki, u sahna ortida iplarni tortib turibdi. U unutilgan paytda sodir bo'ladigan qizg'in urushlar, proksi urushlar va sovuq urushlar uning proksi qo'shinlari orqali amalga oshiriladi.

Rossiya janub shohidir va u hozir G'arb dunyosining globalistlari, avvalo Amerika Qo'shma Shtatlaridagi progressiv demokratlar hamda faqat nomigagina respublikachi bo'lgan RINO (Republican In Name Only) respublikachilar tomonidan moliyalashtirilayotgan chegaraoldi

urushiga jalb etilgan. Doniyor kitobining o'n birinchi bobi qirqinchi oyatda Amerika Qo'shma Shtatlari shimol shohining vositachi qo'shini sifatida tasvirlanganda, uning ikki bashoratli xususiyati harbiy qudrat va moliyaviy kuchdir. Amerika Qo'shma Shtatlari Ukrainada 1989 yilda qilgan ishining aynan o'zini amalga oshirmoqda — Rim Papasiga Rossiyaga qarshi yordam bermoqda; Ukrainani himoya qilayotgan yer ustidagi vositachi qo'shin esa natsist tarafdorlariga shu qadar to'laki, hatto asosiy oqim ommaviy axborot vositalari ham buni inkor eta olmaydi. Rim endi Rossiyaga qarshi urush olib borish uchun Ikkinchi jahon urushi bo'lgan qizg'in urushda va 1989 yilda qo'llagan o'sha vositachi qo'shinlardan foydalanmoqda. Kitobni o'qing: Hitler's Pope, the Secret History of Pius XII.

Biz bu tadqiqotni keyingi maqolada davom ettiramiz.

“Xuddi shunday, Xudo sevikli Yuhannoga kelgusi asrlar uchun jamoat tarixini ochmoqchi bo'lganida, U unga shamdonlar orasida yurayotgan, yetti jamoatni ifodalagan shamdonlar orasida bo'lgan 'Inson O'g'liga o'xshash Zot'ni ko'rsatib, Najotkorning O'z xalqiga bo'lgan qiziqishi va g'amxo'rligining ishonchini berdi. Yuhannoga jamoatning yer yuzidagi kuchlar bilan bo'ladigan so'nggi buyuk kurashlari ko'rsatilgan paytda, unga sodiqlarning yakuniy g'alabasi va xalos bo'lishini ham ko'rishga ijozat berildi. U jamoatning mahluq va uning surati bilan o'lim xavfi ostida olib borilgan sajdaga majburlash bilan halokatli to'qnashuvga keltirilganini ko'rdi. Ammo jangning tutuni va shovqinidan nariga boqib, u Qo'zi bilan birga Sion tog'ida turgan bir jamoani ko'rdi; ularda mahluqning belgisi o'rniga 'Otaning nomi peshonalariga yozilgan' edi. Va yana u 'mahluq ustidan, uning surati ustidan, uning belgisi ustidan va uning ismining soni ustidan g'alaba qozonganlarning Xudoning arfalarini tutgan holda shisha dengiz ustida turganini' hamda Muso va Qo'zining qo'shig'ini kuylayotganini ko'rdi.”

“Bu saboqlar bizning manfaatimiz uchundir. Biz imonimizni Xudoga mahkam bog'lashimiz kerak, chunki oldimizda insonlarning jonini sinovdan o'tkazadigan bir zamon turibdi. Masih Zaytun tog'ida O'zining ikkinchi kelishidan oldin yuz berishi kerak bo'lgan dahshatli hukmlarni bayon qildi: 'Urushlar va urush xabarlar haqida eshitasizlar'. 'Xalq xalqqa qarshi, saltanat saltanatga qarshi ko'tariladi; turli joylarda ocharchiliklar, vabolar va zilzilalar bo'ladi. Bularning hammasi dard-alamlarning boshlanishidir'. Bu bashoratlar Quddusning vayron qilinishida qisman amalga oshgan bo'lsa-da, ular oxirgi kunlarga yanada bevosita taalluqlidir.”

“Biz buyuk va tantanavor voqealar bo'sag'asida turibmiz. Bashorat tez suratda amalga oshmoqda. Rabb eshik oldidadir. Tez orada oldimizda barcha tiriklar uchun g'oyat ulkan ahamiyatga ega bir davr ochiladi. O'tmishdagi bahslar yana jonlantiriladi; yangi bahslar paydo bo'ladi. Dunyoimizda sodir bo'ladigan manzaralar hali hatto tasavvur ham qilinmagan. Shayton insoniy vositalar orqali ish olib bormoqda. Konstitutsiyani o'zgartirishga va yakshanba kuniga rioya etishni majburiy qiladigan qonunni ta'minlashga urinayotganlar buning natijasi qanday bo'lishini juda oz darajada anglaydilar. Inqiroz ayni ostonamizdadir.”

“Lekin Xudoning xizmatkorlari bu buyuk tanglikda o'zlariga tayanmasliklari kerak. Ishayoga, Hizqiyoga va Yuhannoga berilgan vahiyalarda biz osmonning yer yuzida sodir bo'layotgan voqealar bilan naqadar yaqin bog'langanini hamda Unga sodiq bo'lganlar uchun Xudoning

g'amxo'rliqi naqadar buyuk ekanini ko'ramiz. Dunyo Hokimsiz emas. Kelajakdagi voqealar dasturi Egamizning qo'lidadir. Osmon Saltanati Oliy Zotining O'z jamoatining tashvishlari bilan bir qatorda xalqlarning taqdiri ham O'z nazoratidadir." Testimonies, 5-jild, 752, 753.